

Ergen Bakış Açısıyla Okulda Şiddet ve Çözüm Önerileri

Yrd.Doç.Dr.Emine DURMUŞ
İnönü Üniversitesi-Türkiye
emine.durmus@inonu.edu.tr

Özet

Bu çalışmada ergenlerin okullarında yaşanan şiddet olaylarına ilişkin algıları incelenmiştir. Araştırma farklı liselere devam eden, yaşları 15 ile 19 arasında değişen, toplam 700 ergenle yapılmıştır. Katılımcılara, okullarda yaşanan şiddet olayları, bu olayların nedenleri ve okulda şiddetin önlenmesi için çözüm önerilerinin neler olduğunu belirlemeyi amaçlayan açık uçlu sorular sorulmuştur. Öğrencilerin açık uçlu bu sorulara verdikleri cevaplar niteliksel olarak incelenmiş ve içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Bulgular, ergenlerin fiziksel saldırı içeren kavgaları okullarda en çok yaşanan şiddet olayı olarak gördüğünü göstermektedir (%67.8). Yine ergenler okuldaki şiddet olaylarını; problemlili öğrencilerin varlığı (% 85,13), duygusal ilişkiler (% 26.83), okul çeteleri ve madde kullanımı (% 19.62) gibi nedenlerle açıklamaktadırlar. Ergenlerin okullarda yaşanan şiddet olaylarına ilişkin en önemli çözüm önerileri, durumun çözümsüz olduğu yönündeki umutsuzluklarını içeren, “okulda şiddetin engellemeyeceği” (%43.31) inancı olduğu görülmektedir. Ergenlerin %42.87’si okulda şiddeti engellemek için hiç kimsenin bir şey yapamayacağını düşünmektedir. Okulda şiddetin engellenebileceğini düşünenler ise çözümü okul yönetimlerinden beklemektedirler. Toplumda, sokakta, ailede, televizyonlarda, her yerde şiddet olduğu için okulların şiddet olgusundan arındırılamayacağı düşüncesi, ergenlerin okulda şiddet olgusuna ilişkin en çarpıcı algılarından birini oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Şiddet, Okulda şiddet, Ergen, Öğrenci

GİRİŞ

Okulda şiddet olgusu son dönemlerde tıp, eğitim bilimleri, psikoloji, felsefe, hukuk gibi farklı bilim alanlarının çalışma konularının arasına girmiştir. Okulda şiddet, yaygınlığı nedeni ile dünyanın diğer okullarında olduğu gibi Türkiye okullarının da çözüm bekleyen önemli sorunlarından biridir. Her gün okullarda sayısız öğrenci; korkutma, saldırı ve zorbalık nedeniyle okulu bırakmaktadır (Druck ve Kaplowitz, 2005).

Şiddet, olduğu gibi kabulü içermeyen sözsüz bir işaretten, basit bir söze, küçük bir davranışa ve saldırganlıktan öldürmeye kadar uzanan geniş bir yelpazede kişi/lerin kendi/sine/lerine veya öteki/ne/lere fiziksel, bilişsel, duygusal, cinsel, toplumsal (ideolojik ve siyasal) müdahalesi olarak tanımlanabilir (Toprakçı, 2013: 78). Şiddet kavramı ilk olarak, fiziksel gücün kullanımı ile ortaya çıkan fiziksel boyut ile ele alınmıştır (Olweus, 1993). Smith

(2006), şiddeti bilinçli olarak haksız yere gücün kullanılması sonucu birini yaralamak ya da zarar vermek olarak tanımlamış ve Olweus gibi şiddeti fiziksel güçle ilişkilendirmiştir. Sonraki çalışmalarda şiddet bireye zarar vermek amacıyla güç kullanılması olarak tanımlanmış ve zarar verme ifadesi hem fiziksel, hem duygusal hem de davranışsal ve bilişsel zarar vermek gibi pek çok boyutu kapsayan bir terim olarak kullanılmıştır (Henry, 2000). Şiddet; fiziksel şiddet (itmek, vurmak, dövmek), sözel ve sosyal şiddet (küfretmek, aşağılamak, küçük düşürmek, dışlamak), tehdit etmek, başkasının eşyalarına zarar vermek ya da onları çalmak, kesici-yaralayıcı alet taşımak, kullanmak ya da bu aletle tehdit etmek ve cinsel tacizde bulunmak olarak gruplandırılmıştır. Okullarda yaşanan şiddet olaylarını açıklayan okul şiddeti ise; bir öğrencinin başka bir öğrenciye duygusal ya da fiziksel olarak zarar vermeye yönelmesi, okul ya da öğrencilerin eşyalarına zarar vermeye teşebbüs etmesi olarak tanımlamaktadır (Benbenishty ve Astor 2005). Son zamanlarda okullarda yaşanan şiddet olaylarının artması, öğrencilerin en ufak bir tartışmada bile şiddeti tercih etmeleri ve hatta ölümle sonuçlanan olaylardaki artış, okulda şiddetin dünyada ne denli yaygın ve ciddi bir sorun olduğunun göstergelerindendir.

Okul şiddetini ele alan pek çok araştırma bulgusu, şiddete ilişkin kişiye, aileye, okul ve arkadaş çevresine, sosyal çevreye ve medyaya ait faktörlerden bahsetmektedirler (Cole, 1995; Crean, Wyhman ve Work, 1999; Ellickson ve Saner; Mayer, 2001; Sutton, Cowen, 1997;). Kişiye ait faktörler arasında, kişisel eğilimler, şiddeti doğal karşılayan inançlar, sosyal becerilerden yoksunluk ve erken yaşlarda şiddet olaylarına karışma sayılmaktadır. Problemlili, ilgisiz anne-babalar, çocuğa şiddet uygulayan ebeveynler ve yetersiz ailelerde büyümek de aileye ait faktörler arasında sayılmaktadır. Okul ve akran grubuna ait faktörler olarak olumsuz arkadaş gruplarının etkisi, okula bağlılığın az olması, akademik başarısızlık sayılırken, çevresel faktörler olarak, düşük sosyal ilişkiler, ekonomik olanakların yetersizliği, ateşli silahlara erişimin kolay olması ve yoksul çevrelerde yetişmek sayılmaktadır. Okulda şiddetin nedenleri öğretmenlerin gözünde değerlendirildiğinde ise (Altun ve Baker, 2010), şiddetin nedeni olarak sırasıyla öğrencinin kişiliği, medyada yayınlanan şiddet içerikli programlar, okul yönetimi, aileler, demokratik eğitimin olmayışı, normal eğitimin dışında okullarda okul dışı aktivitelerin olmayışı, çevre ve toplum, insanlar arasında toleransın olmayışı, sevgi ve terbiye eksikliği sıralanmaktadır.

Şiddete karışan ergenler, şiddete karışmayan diğer akranları ile karşılaştırıldığında, bu ergenlerin madde kullanımı, akademik başarısızlık, okuldan kaçma, şiddet içermeyen suçlar (hırsızlık, dolandırıcılık vb) gibi farklı sorunlarla yüz yüze olduklarını göstermektedir (Ellickson ve Saner, 1997). Okulda şiddet yalnızca mağduru olan öğrenciler açısından değil, şiddeti gerçekleştirenler açısından da önemli olumsuz sonuçlar doğurmaktadır. Şiddet, ergenlerde fiziksel saldırganlığın, depresyonun, okulu bırakmanın, düşük iş performansının ve sonraki dönemlerde ciddi ve kronik şiddet ve suç

davranışlarının ve uyum güçlüğüünün önemli bir yordayıcısı olarak görülmektedir (Martino ve diğer. 2008). Zayıf ve başarısız öğrencilerin daha çok şiddete maruz kaldıkları görüşü ise, hem öğretmen, hem de öğrencilerin altını çizdiği nedenlerden biridir (Altun ve Baker, 2010). Görüldüğü gibi şiddet uygulamak ve şiddete maruz kalmak bireyin hem ruhsal hem de bedenen iyi olmasını engellemekte ve yaşam kalitesini düşürmektedir. Şiddet bireyin sadece belli bir dönemdeki hayatını değil yaşamının ileriki yıllarını da etkilemektedir (Day, 1996). Buna rağmen birçok birey, etkili iletişim becerilerini kullanmak ve sorun çözme stratejileri geliştirmek yerine şiddeti bir çözüm şekli olarak görmekte ve uygulamaktadır.

Okulda hangi eylemin şiddet sayılacağı ya da sayılmayacağı tartışmalı bir konudur. Örneğin okul bahçesinde meydana gelen bir kavga, bazıları tarafından okullarda hemen her gün rastlanabilecek sıradan bir olay olarak görülebilir ve bu olay şiddet olarak nitelendirilemeyebilir (Morrison ve Morrison, 1994). Okullarında yaşanan şiddeti ne derece ciddi bir sorun olarak algıladıklarına dair öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin görüşlerini karşılaştıran bir araştırmada (Benbenishty ve Astor, 2005), öğretmen ve yöneticilerin, okulda yaşanan şiddeti öğrencilere göre daha önemsiz bir sorun olarak gördükleri ortaya çıkmıştır. Okullarda yaşanan kavgaların normal olduğu bu nedenle şiddet olarak algılanmaması gerektiği bazı öğretmen ve yöneticiler tarafından belirtilmiştir. Belki de bu nedenle okullarda yaşanan pek çok şiddet olayı aile ve okul yetkililerine yansımadan, ya da onlar tarafından ciddiye alınmadan yalnızca öğrenciler arasında olup bitmektedir. Öğrenciler, şiddetle karşılaştığında bu durumu öğretmen ve okul yöneticilerine açıklayamadığı ve yardım alamadığı gibi bazı öğrenciler de öğretmenleri tarafından şiddete uğramaktadırlar. Araştırma bulguları, öğretmenleri tarafından şiddete uğrayan öğrencilerin daha ciddi travmalar yaşadıklarını (Hyman ve Perone, 1998), bu öğrencilerin okula gelmekten korktuklarını (Pişkin, 2003) ortaya koymaktadır.

Şiddet davranışlarının ve nedenlerinin doğru anlaşılması, sağlıklı baş etme programlarının geliştirilmesi için, şiddeti çok yönlü ele alan, çok boyutlu araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır (Cillesen, 2002). Ergen şiddetinin anlaşılması için başvurulması gereken temel bilgi kaynaklarından biri de ergenlerin kendileri tarafından sunulan bilgilerdir. Şiddetin nedenlerinin tespit edilmesi, risk faktörlerinin belirlenmesi ve önlemlerin alınabilmesi için öncelikle bu davranışlara maruz kalan ve bu davranışları sergileyen bireylerin şiddete uğrama oranları, kimler tarafından uğradıkları, şiddetin nedenleri ve sonuçları ile ilgili görüşleri ele alınmalıdır. Okulda şiddetin hedefi öğrencilerdir. Bu çalışmada da öğrencilerin görüşlerine başvurularak, ergenlerin okullarda yaşanan hangi tür olayları şiddet olayları olarak algıladığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Yine okulda şiddet olaylarının tarafları ve gözlemcileri olmaları nedeniyle, öğrenciler okulda şiddet olaylarının bazen kendileri dışında kimsenin bilemeyeceği gizli nedenlerini en

iyi bilen ve değerlendiren konumundadırlar. Öğrencilerin çözüm önerileri, sorunun en öncelikli ve dikkat çekici taraflarını belirleyeceğinden, çözümler konusunda da öğrenci görüşlerine başvurulmuştur.

Okullarda meydana gelen her olay öğretmen, toplum ve aileler tarafından şiddet olarak algılanmadığı gibi, öğrencilerin şiddet olarak algıladığı çoğu durumlarda yetişkinlerin dikkatinden kaçabilmektedir. Bu çalışmada, şiddetin görülme oranının ilköğretim okullarından daha yüksek olduğu ortaöğretim kurumlarına (Kılıç, 2007) devam eden ergenlerin okulda şiddet olaylarına ve okulda yaşanan şiddet olaylarının nedenlerine ilişkin değerlendirmelerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Yine öğrencilerin okullarda yaşanan şiddet olaylarına ilişkin sundukları çözüm önerileri ve çözüm bekledikleri kişi ve kurumların belirlenmesi de araştırmanın bir başka amacını oluşturmaktadır. Bu amacı gerçekleştirmek için, okulda şiddetin çoğunlukla hedefi konumunda olan ergenlerin görüşüne başvurulmuştur. Çünkü şiddet olayları bu yaşlarda büyük oranda şiddete dayalı suç davranışlarında artma, mala ve şahsa zarar verme, silah taşıma ve kullanma gibi önemli yaşamsal kayıplara neden olabilmektedir.

YÖNTEM

Okullardaki şiddet ve saldırganlık olaylarına hedef olan öğrencilere okulda şiddet olaylarına ilişkin değerlendirilmeleri sorulmuştur. Bu amaçla, aşağıdaki açık uçlu sorular ergenlere sorulmuş ve bu sorulara verdikleri cevaplar değerlendirilmiştir.

1. Okulunuzda ne tür şiddet olayları yaşanmaktadır?
2. Şiddet olaylarının size göre nedenleri nelerdir?
3. Sizce okulda şiddet nasıl önlenir? Şiddet olaylarını kimler, nasıl engelleyebilir?

Araştırmanın verileri ergenlerin açık uçlu bu sorulara verdikleri cevapların değerlendirilmesinden elde edilmiştir. Veriler içerik analizi ile incelenmiştir. Analiz için kullanılan kodlama formu içerik analizi yönteminin temel ilkelerine göre hazırlanmış (Tavşancıl ve Aslan, 2001), kodlamanın güvenilirliği tüm verilerin kodlamaları üzerinden incelenmiştir. Bu amaçla, araştırmacının yanı sıra, okulda şiddet ve okul zorbalığı konusunda çalışan iki alan uzmanından da destek alınmış ve üç kodlayıcı arasındaki tutarlılığa (%75) bakılmıştır.

Öğrenci görüşleri frekans ve yüzdelik oranları üzerinden değerlendirilmiştir. Öğrencilerin büyük bölümü okulda şiddet olayları, nedenleri ve çözüm önerilerine ilişkin olarak birden fazla görüş belirtmişlerdir. Frekanslar görüş sayısını göstermektedir, bu nedenle görüş sayısı öğrenci

sayısının üzerindedir. Yüzdelik oranları görüşlerin öğrenci sayısına bölünmesiyle elde edilmiştir.

Katılımcılar: Bu çalışma Ankara il merkezinde, alt, üst ve orta sosyo-ekonomik düzeye sahip ailelerin yaşadığı semtlerde, lise öğrenimi gören ergenlerle yapılmıştır. Nitel araştırmalarda amaç genelleme yapmak olmadığı için seçilen örneklemin derin bilgiler elde edilebilecek nitelikte olması gerekmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Bu araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılarak olabildiğince zengin veri elde edilebilecek, farklı semtlerde yer alan okullara devam eden öğrenciler seçilmiştir. Çalışma toplam 725 kişilik bir öğrenci grubu ile yapılmıştır. Ancak araştırmaya katılan ergenlerden 25'inin sorulara verdiği cevaplar okunamadığı veya güvenilir bulunmadığı için cevaplar analiz dışı tutulmuştur. Araştırmanın birinci sorusu araştırmaya katılan 700 öğrenci tarafından cevaplanırken; ikinci soru 693 öğrenci tarafından ve üçüncü soru da 688 öğrenci tarafından cevaplanmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin 381'i (%54.4) kız ve 319'u (%45.6) erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Katılımcıların yaşları 15 ile 19 arasında değişmektedir. Ergenlerin dağılımlarına bakıldığında, 236'nın (33.7) 9. Sınıfa, 258'nin (%36.8) 10. Sınıfa ve 206'nın (%29.4) ise 11. Sınıfa devam etmekte olduğu görülmektedir. Son sınıfa devam eden öğrencilerin okul yerine, çoğunlukta dershanelere devam etmesi nedeni ile okul yaşantısından uzaklaşmaları göz önünde bulundurularak, 12. Sınıf öğrencileri bu çalışmanın kapsamı dışında tutulmuşlardır.

BULGULAR

Ergenlerin okulda şiddet olaylarına ilişkin algıları, okullarda yaşanan şiddet olayları, şiddet olaylarının nedenleri ve çözüm önerileri başlıkları altında incelenmiştir.

Okullarda Yaşanan Şiddet Olayları: Katılımcıların ifadeleri değerlendirildiğinde, okullarda en çok yaşanan şiddet olayları dört kategori altında toplanarak sunulmuştur.

Tablo 1:
Okullarda Yaşanan Şiddet Olaylarının Dağılımı

Olaylar	f	%
Kavg	475	67.85
Kesici, yaralayıcı aletle yaralama	201	28.71
Küfür/ sözlü tartışma	175	25
Öğretmen dayığı	12	1.71
Toplam	863	123.27

n=700

Ergenlere göre okullarda en çok yaşanan şiddet olayı öğrenci kavgalarıdır (f= 475). Okulda en çok yaşanan şiddet olayı olarak ifade edilen (%67.8) kavgalar iki ya da daha fazla bireyin birbiri ile fiziksel saldırılarını içermektedir. Bu kategoriyi oluşturan durumlar ergenler tarafından şöyle ifade edilmiştir; *"okul çıkışı kavgalar"*, *"tekme-tokat dövme"*, *"arkadaşlarla birini dövme"* vb. Ciddi boyutta yaşanan kavgaların sonucunda oluşan yaralama (%28.7) olayları ergenler tarafından en çok rapor edilen bir diğer yüksek frekansa sahip eylem olarak ifade edilmektedir. Özellikle kastedilen kesici, yaralayıcı aletlerle yapılan yaralamalardır. Ergenler bu durumu; *"bıçakla yaralama"*, *"silahla, bıçakla saldırma"*, *"kesici aletle yaralama"* olarak ifade etmektedir. Bir sözel şiddet şekli olan küfür ve tartışma (%25.0) ergenlerin rapor ettikleri bir diğer önemli şiddet eylemi olarak görülmektedir. Ergenlerin; *"küfür"*, *"ağız dalaşı"*, *"sözleri ile aşağılama"*, *"laf atma"* olarak ifade ettikleri cümleler bu kategoriyi oluşturan ergen ifadeleridir. Ergenlerin okullarda yaşadıkları şiddet olayları arasında son sıralamada öğretmen dayaağı vardır. Ergenlerin %1.7'si öğretmenlerin öğrencileri dövmesini okullarda yaşanan bir şiddet olduğu görüşündedir. Bu durumu, *"öğretmen dayaağı"*, *"öğretmenlerin öğrencileri dövmesi"*, *"öğretmenlerin fiziksel şiddet uygulaması"* şeklinde ifade etmektedirler.

Ergenlere Göre Okulda Şiddetin Nedenleri: Okulda şiddet olaylarının nedenleri ergen ifadelerine göre değerlendirildiğinde, bu nedenleri on iki kategori altında incelemek uygun görülmüştür.

Ergenler okullarda yaşanan şiddetin nedenlerini değerlendirdikleri bu bölümde, en önemli neden olarak ergenlerin %85.13'ü tarafından rapor edilen neden şiddeti yapanların kişisel özellikleri başlığı altında toplanmaktadır (f=590). Ergenler, okullarda şiddet olaylarının en büyük nedeninin *"problemlili"*, *"bencil"*, *"anti sosyal"*, *"amaçsız"*, *"özgüveni olmayan"*, *"üstünlüğünü gösterme çabasında olan"* ergenler tarafından gerçekleştirildiğini ifade ediyor (%85.13). Okullu ergenlere göre sayısı az olan bu öğrenciler, okuldaki diğer öğrencileri de rahatsız eden şiddet eylemlerine neden olmaktadır. İkinci önemli neden olarak (%26.83), kız erkek arkadaşlığı önemli bir şiddet nedeni olarak ifade edilmektedir. Kızlar romantik ilişki yaşadıkları erkek, erkekler de romantik ilişki yaşadıkları kız arkadaşları yüzünden kavga etmektedirler (f=186). Bu kategori ergenlerin; *"kız arkadaşına bakması"*, *"benim erkeğime göz koyması"*, *"benim göz koyduğum kızla konuşması"* gibi ifadeleriyle oluşturulmuştur. Bir diğer önemli neden olarak okul içi veya dışında var olan çetelerin haraç almayı ve/veya uyuşturucu satmayı istemesi olarak kategorize edilmiştir (f=136). Ergenlerin %19.62'sinin ifadeleri ile oluşturulan bu kategori için şu cümleler örnek olarak verilebilir; *"çetelerin haraç alması"*, *"okul dışındaki çetelerin okul içine müdahale etmesi"*, *"çetelerin uyuşturucu kullanmaya zorlaması"* gibi. Okulda disiplin yetersizliğini neden olarak gören ergenlerin oranı % 13.27'dir. Ergenler bu durumu açıklayan görüşlerini şu şekilde ifade ediyorlar; *"okuldaki disiplin*

yetersiz", "kavga edenler cezasız kalıyor", "öğrenciler aklına geleni yapıyor, engelleyen yok" gibi.

Tablo 2:

Ergenlere Göre Okulda Şiddetin Nedenlerine İlişkin Dağılım

Nedenler	frekans	%
Problemli, anti-sosyal, uyumsuz vb. öğrencilerin varlığı	590	85.13
Kız erkek arkadaşlığı	186	26.83
Çetelerin haraç alması/uyuşturucu satması	136	19.62
Okuldaki disiplinin yetersizliği	92	13.27
Ailelerin ilgisizliği	82	11.83
Bir nedenin olmaması	63	9.09
Şiddetin sorun çözme yöntemi olarak görülmesi	44	6.34
Sigara, alkol, uyuşturucu kullanımı	38	5.48
Öğrencilerde bıçak ve silah bulunması	37	5.33
Dizilerdeki kabadayılardan model alınması	30	4.32
Yetkililerin tarafsız olmaması	18	2.59
Yoksulluk/işsizlik	14	2.02
Toplam	1330	191.85

n=693

Okula devam eden ergenlerin okulda şiddetin nedenleri arasında gördüğü iki neden frekansı yüksek olmadığı halde dikkat çekicidir. İlki, %9.09 oranında ifade edilen "şiddetin olması için bir neden olması gerekmiyor" ve bir diğeri % 6.35 oranında ifade edilen "şiddetin bir sorun çözme yolu olarak görülmesi" kategorileridir. Bu kategorileri oluşturan cümle örnekleri şunlardır; "bir neden olması gerekmiyor", "yürüyüşünü beğenmediği için bile kavga çıkıyor", "çoğu kavgaların hiçbir nedeni olmuyor", "şiddetle sorun çözüleceğine inanıyorlar", "konuşmak yerine, şiddete başvuruyorlar", "bazı öğrenciler her şeyi kavga ile hallediyor".

Ailelerin ilgisizliği, sigara/alkol/uyuşturucu kullanımı, bıçak ve silah taşınması, dizilerdeki kabadayılardan model alınması, yetkililerin tarafsız olmaması ve yoksulluk/işsizlik %11.83 ile %2.02 arasında değişen oranlarda ifadelerden oluşan kategorilerdir.

Ergenlerin Okulda Şiddete İlişkin Çözüm Önerileri: Ergenlerin çözüm önerileri değerlendirildiğinde, en yüksek frekanslı kategorinin şiddetin engellenemeyeceği görüşü olduğu belirlenmiştir. Engellenebileceği ya da en azından azaltılabileceğine inananların çözüm önerileri ise dokuz kategori altında toplanmıştır.

Tablo 3:

Ergenlerin Sunduğu Çözüm Önerilerinin Dağılımı

Çözüm Önerileri	frekans	%
Okulda şiddet engellenemez	298	43.31
Etkili güvenlik önlemleri alınmalı	139	20.20
Şiddet olaylarına karışanlar cezalandırılmalı	102	14.82
Toplum eğitilmeli	94	13.66
Yetkililer tarafsız olmalı	64	9.30
Öğrenciyi okulda şiddetle ilgili bilinçlendirilmeli	59	8.57
Öğrencilere psikolojik destek verilmeli	47	6.83
Öğrenci-öğretmen ilişkileri sağlıklı hale gelmeli	22	3.19
Televizyonlarda şiddeti özendiren diziler kaldırılmalı	19	2.76
Okul aile işbirliği içinde olmalı	14	2.03
Toplam	858	124.67

n=688

Okullu ergenlerin büyük bölümünün (%43.31) şiddet olaylarının çözümüne ilişkin yazdıkları ifadeler (f=298) aslında çözüm sunmak yerine, bu konudaki umutsuzluklarını gösterir cümlelerdir. Ergenler okulda şiddetin, engellenemeyeceğini düşündüklerini ifade ediyor. Bunu da şu cümlelerle anlatıyor ediyor; “kavga edenler her şeyi göze almıştır, kimse bir şey yapamaz”, “engellenseydi şu ana kadar engellenirdi”, “okulda şiddet engellenemez”, “okulda engellense bile toplumda engellenemez”, “kavga edenler biliniyor ama herkes korkuyor” vb.

Çözüm öneren ergenlerin en fazla önerdikleri çözüm etkili güvenlik önlemlerinin alınmasıdır (%20.20). Ergenlerin güvenlik önlemleri olarak sundukları çözümler sert ve katı polisiye tedbirleri içermektedir. Örneğin; “okulda özel polis ekipleri olmalı”, “okul çıkışında polisler olmalı”, “okullarda gizli kameralar olmalı”, “gibi. Bir diğer yoğun frekansa sahip öneri ise “şiddet olaylarına karışanların cezalandırılması” önerisidir (%14.82). Bu kategoriyi oluşturan tipik cümle örnekleri olarak şu cümlelere yer verilebilir; “şiddete karışan öğrenciler okuldan atılmalı”, “disiplin cezaları arttırılmalı”, “yapanlar cezasız kalmamalı”.

Ergenlerin sundukları çözüm önerileri toplumun eğitilmesi, öğrencilere psikolojik destek verilmesi, şiddeti özendiren televizyon dizilerinin kaldırılması, yetkililerin tarafsız olması ve öğrenci öğretmen ilişkilerinin iyileştirilmesi başlıkları altında kategorize edilmiştir. Bu kategoriler öğrencilerin %13.66 ile %2.03 arasında değişen oranlarda ifadelerinden oluşmuştur.

Ergenlerin okulda şiddetin önlenmesine ilişkin görüşleri incelendiğinde, okulda şiddetin önlenmesinde bazı kişi ve kurumlardan beklentileri olduğu da ortaya çıkmaktadır. Büyük sayıda öğrenci okulda şiddetin önlenebileceğine

inanmıyor olsa da, çözüm bekledikleri kişi ve kurumlar ve bu görüşlerin frekans dağılımları Tablo-4’de yer almaktadır.

Tablo 4:

Ergenlere Göre Okulda Şiddeti Engelleyebilecek Kişi ve Kurumların Dağılımı

Çözebilecek Kişi/Kurumlar	frekans	%
Kimse hiç bir şey yapamaz	295	42.87
Okul Yönetimi	108	15.69
Emniyet Birimleri	102	14.82
Öğretmenler	58	8.43
Rehberlik servisi	19	2.76
Milli Eğitim Bakanlığı	12	1.74
Aileler	5	0.72
Toplam	599	87.03

n=688

Ergenlerin büyük bir bölümü (f=295) okulda şiddeti kimsenin engelleyemeyeceğini düşünüyor (%42.87). Bu düşüncelerini şu ifadelerle dile getiriyorlar; “(Milli Eğitim) Bakan bile engelleyemez”, “kimse bir şey yapamaz”, “yapılsa şu ana kadar yapıldı”, “bu duruma kim dur diyecekse desin”.

Okullarda şiddetin önlenilebileceğine inanan ergenler okul yöneticilerinden ve emniyet birimlerinden çözüm bekliyor. Ergenlerin %15.69’i okullarda şiddetin okul yöneticileri tarafından önlenilebileceğine inanıyor (f=108). Okul idareleri kadar yüksek frekansa sahip olan bir diğer madde (f=102) de emniyet birimleri tarafından çözüleceği beklentisi (%14.82). Öğretmenler (%8.43), Rehberlik servisi (%2.76), Milli Eğitim Bakanlığı (%1.74) ve Aileler en az çözüm beklenen kurum olarak % 0.7’lik bir orana sahip. Yani çok az ergen aileleri sorunun çözümü olarak görüyor. Ergenler çözüm bulunacağına inanmıyor, inananlar da okul yöneticilerinden ve emniyet birimlerinden çözüm beklediklerini ifade ediyorlar.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırma bulguları değerlendirildiğinde, ergenlerin okulda şiddet olaylarına, nedenlerine ve çözüm önerilerine ilişkin görüşlerinde önemli tesbitlerde bulunulduğu görülmektedir. Ergenlerin fiziksel saldırganlık içeren, zaman zaman yaralanma ile biten durumları şiddet olayı olarak değerlendirdikleri görülmektedir. Kavgalar ve bu kavgalar sonucu yaralanma olayları, okulda şiddet çalışmalarını konu alan pek çok araştırmanın da bulguları arasında yer almaktadır (Alikashioglu ve diğer. 2004; Baş ve Kabasakal, 2010; Durmuş ve Gurgan, 2005; Flannery, 2006; Kepenekçi ve

Çinkır,2002; Ohene ve ark., 2006). Sözel zorbalık olayları, bu çalışmada fiziksel şiddet içeren olaylardan daha az oranda ifade edilmiştir. Buna karşın, önemli bir şiddet türü olmasına ve okullarda yaygın olarak görülmesine rağmen (Öğülmüş, 1995; Durmuş ve Gurgan,2005), eşyaya zarar verme, (vandalizm) ve cinsel taciz bu çalışma grubundaki ergenler tarafından bildirilmemiştir.

Ergenler, şiddet olaylarına karışan öğrencilerin kişisel özelliklerini temel neden olarak görmektedir. Bu bulgu alan yazındaki pek çok araştırma bulgusu ile de desteklenmektedir. Okulda şiddeti konu alan araştırmaların çoğu kişisel faktörlere işaret etmektedir (Buka ve Earls, 1993; Eisenbraun, 2007). Antisozyal davranış gösteren ergenlerin okulda düşük başarı gösterdikleri, okuldan kaçtıkları ve genellikle okula karşı tutumlarının olumsuz olduğu bilinmektedir (Borum, 2000; Williams ve Myers, 2004). Okulda şiddet olaylarının en önemli nedenlerinden biri olarak anti sosyal davranışların varlığı gösterilmektedir (Buka ve Earls,1993; Flannery, 2006). Yine saldırgan davranış eğilimleri, öfke ve suç işleme eğilimleri (Moeller, 2001; Scharf, 2000; Rupp ve Vodanovic, 1997) kişisel şiddet olaylarını gerçekleştiren ergenlerin kişilik özellikleri arasında sayılmaktadır. Okul ortamında ergenlerde görülen şiddet davranışına ilişkin çalışmalar gözden geçirildiğinde, ergenlerin şiddete başvurmada düşük düzeyde akademik başarıya sahip olmaları, öğrenme problemlerini (Cole, 1995; Mayer, 2001; Sutton ve Ark., 1999) içeren değişkenlerin etkili olduğu görülmektedir. Ayrıca Dusenbury ve arkadaşları (1997) ergenlerin olumsuz akran gruplarına dahil olmasının ve akranlarca reddedilmesinin de gencin şiddet davranışına başvurmada önemli bir etkiye sahip olduğunu vurgulamaktadırlar. Yine ergenin mizacının zor olması (Sutton ve Ark.,1999), geleceğe dair umutsuzluk, düşük özgüven ve şiddet eğilimi (Mertoğlu, 2008), düşük düzeyde sosyal ilişkiler ve beceriler (Wheby, Symons ve Shares, 1995; Mertoğlu, 2008) ergenin şiddet davranışı gösterme olasılığını arttırmaktadır. Ergenlerin algıları, alan yazındaki araştırma bulguları ile birbirini destekler niteliktedir. Yani ergenler de okullarda şiddet olaylarının, olumsuz özelliklere sahip bir grup öğrenci tarafından gerçekleştirildiğini düşünmektedir. Bu küçük öğrenci grubunun, okullarda daha büyük bir grubu rahatsız ettiğini vurgulamaktadırlar.

Bu çalışmanın sonunda, okulda kavgaları başlatan en önemli tetikleyici nedenin duygusal (flört) ilişkileri olduğu ifade edilmiştir. Bu yaş grubunda karşı cinsle ilişkilerin yoğun olması, ergenlerin bu konuya hassasiyetini de arttırmaktadır. Bu hassasiyet, ergenlerin kavgalarının temel nedenlerinden birini oluşturmaktadır.

Okul ve okul çevresindeki çetelerin varlığı ergenlere göre en önemli şiddet nedenlerinden bir diğeridir. Lise öğrencileri ile yapılan bir araştırmada, bir çete üyesi olduğunu belirtenlerin oranının % 10 ile %26 arasında değiştiği görülmüştür (Öğülmüş, 2006; Ögel, ve ark. 2004). Herhangi bir çeteye mensup

öğrenciler, diğerlerinden haraç alma, öğrencilere uyuşturucu satma, öğretmene ve okul yöneticilerine saldırma, zorbalık yapma, bireyleri tehdit etme gibi davranışlarda bulunmaktadırlar (Kızmaz, 2006).

Son yıllarda yapılan araştırmalar (Boulter, 2004; Doğan, 2001; Gorman-Smith, Henry ve Tolan, 2004) ailesel risk faktörlerinin şiddet davranışının gelişimiyle yakından ilişkili olduğunu ve ergende görülen şiddet davranışının aile işlevleri kapsamında incelenmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Ergenlerin değerlendirmeleri de bu bulguları destekler veriler sunmaktadır. Ergenler, okulda şiddetin önemli nedenlerinden biri olarak aileye ait faktörlere vurgu yapmaktadır. İlgisiz ve yetersiz ana-baba tutumları, sorunlu aile ortamları, ergen ve ergen sorunları konusunda bilinçsiz aileler ergenlerin en çok rahatsızlık duydukları faktörler arasındadır.

Ergenler, eğitim ortamındaki disiplinin yetersizliğini bir diğer önemli şiddet nedeni olarak ifade etmektedirler (Akpınar ve Dilci, 2007). Bununla birlikte sigara, alkol ve uyuşturucu kullanımı (Scott, Nelson ve Liaupsin, 2001; Aksu, 2002; Kızmaz, 2006; International Association of Chiefs of Police , 1999; Ellickson and Saner, 1997, Akpınar ve Dilci, 2007), bıçak ve silah taşınması (Baş ve Kabasakal, 2010; Corvo ve Williams, 2000; Ögel ve ark., 2004; Öğülmüş, 2006; International Association of Chiefs of Police, 1999; Durmuş ve Gurgan, 2005; Akpınar ve Dilci, 2007), televizyonda şiddet içerikli yayınların olması (Tezcan, 1996; Mertoğlu, 2008; Kızmaz, 2006; Akpınar ve Dilci, 2007), aileye ait faktörler (Şahan, 2010) ve şiddetin bir sorun çözme yolu olarak algılanması (Kızmaz, 2006; Benbenishty ve Astor, 2005; International Association of Chiefs of Police , 1999, Şahan, 2010) da şiddetin önemli nedenleri arasında sayılmaktadır.

Ergenlere Göre Okulda Şiddet Engellenmez: Şiddetin çözümüne dair en çok vurgulanan görüş “okulda şiddetin engellenemeyeceği” yönündeki görüştür. Bu, son derece önemli bulgu, güvensizliği, umutsuzluğu, çözümsüzlük isteğini ve tehlikenin boyutlarını göstermesi açısından önemlidir. Çünkü şiddeti önleme çalışmalarının, alt yapısının dayandığı üç varsayımdan biri şiddetin önlenabilir bir olgu olduğu gerçeğidir (Skiba ve dig., 2000). Okulda şiddeti önleme programlarının önemli boyutlarından birini öğrenciler oluşturmaktadır. Öğrenci katılımlarının sağlanmasında, öğrencilerin algılarının doğru değerlendirilmesi önemli rol oynamaktadır. Ergenlerin sundukları çözüm önerileri değerlendirildiğinde, polisiye tedbirler ve güvenlik önlemlerinin alınması ve şiddet olaylarına karışanların cezalandırılması gibi daha çok cezalandırmaya yönelik çözümler sunduğu görülmektedir.

Bu çalışma grubunun ifade ettiği, okulda şiddetin hiç kimse tarafından önlenemeyeceği düşüncesi, ergenlerin okulda şiddete dair tehlikenin boyutlarını ortaya koyması açısından önemlidir. Okulda şiddeti önleme programlarının alt yapısını oluşturan bir diğer dayanak olan “etkili önleme sürekli planlama ve sorumluluk” gerektirdiği (Skiba ve dig., 2000) görüşünün

önemine vurgu yapmaktadır. Ergenlerin etkili, sürekli, planlanmış ve sorumluluk gerektiren programların varlığına ne kadar ihtiyaç duyduklarını da ortaya koyması açısından dikkat çekicidir. Türkiye’de şiddeti önleme programlarının küçük gruplarla yapılandırılması, sınırlı sayıda okul ve öğrenci ile yapılması öğrencilerin bu kaygılarının yersiz olmadığını düşündürebilir.

Okul yönetimleri ve güvenlik birimleri okuldaki şiddet olaylarının çözümü için öğrencilerin büyük oranda beklenti içinde oldukları birimler. Ergenler hala en çok okul yönetimlerine güveniyor. Öğrenciler, okul yönetimlerinin, okul disiplin kurullarında, öğrencilerin cezalandırılması, okuldan atılması ve okula alınmaması gibi daha klasik disiplin önlemlerinin alınmasıyla, okulda güvenliğin sağlanabileceğini düşünmektedirler. Bunun dışındaki çözüm önerileri daha çok şiddetin güvenlik önlemleri yolu ile güç kullanılarak çözülmesi yönündedir. Özellikle toplumsal şiddet önlenmeden okullarda şiddetin önlenemeyeceği ve toplumsal şiddetin de polisiye tedbirlerle önlenebileceği önemli bir bulgudur. Toplumda kaba güç kullanımı ve şiddetin bir çözüm yolu olarak görülmesi eğilimi (Kızmaz, 2006, Şahan, 2010), ergenlerinde şiddeti çözüm olarak sunmalarına yol açmaktadır. Çözüm önerileri sunan grubun sunduğu çözüm önerilerinin yine şiddet içeren önlemler olması, bir bakıma şiddetin yine şiddet yolu ile çözülebileceği, şiddetin bir çözüm yolu olarak görüldüğü inancını da ortaya koymaktadır.

ÖNERİLER

Ergenler, okulda şiddeti gerçekleştiren ve psikolojik desteğe ihtiyaç duyan bir grup öğrencinin varlığına işaret etmektedir. Okullarda sunulan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri şiddetin hedefi olan öğrencilerin yanı sıra, şiddeti gerçekleştiren öğrencileri ve ailelerini de kapsamalıdır. Ergenler sorunu yoğun olarak yaşamalarına rağmen, çözüm konusunda umutsuzlar. Bu araştırmalarda elde edilen bulgular ışığında, okullarda sunulan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin özellikle öğrenci ruh sağlığını koruyucu türden hizmetler sunması, öğrenci ailelerinin ve öğretmenlerin de kişilerarası ilişkiler ve iletişim becerileri açısından daha nitelikli hale getirilmesi ve okulların ergenlere amaçlar, hedefler sunan, güncel misyon ve vizyonlara sahip ergen ihtiyaçlarını karşılayan kurumlara dönüştürülmesi önerilebilir. Sonraki araştırmalar özellikle şiddet ve zorbalık yaşantısı geçiren ergenlere yönelebilir. Şiddet yaşantısı olan ergenlerle şiddetin nedenleri ve çözüm önerileri derinlemesine görüşme yöntemleri ile tespit edilebilir. Okul çeteleri ve bu çetelerin oluşma nedenleri daha ayrıntılı olarak bu çetelere üye öğrencilerin görüşlerine başvurularak elde edilebilir. Öğrencilerin kişilik özellikleri ile şiddet eğilimleri arasındaki ilişkiler saptanabilir ve diğer öğrencileri korumak amacıyla, riskli gruplarda yer alan öğrencilere ihtiyaç duyulan eğitim ve iyileştirme hizmetleri sunulabilir.

Kaynakça

- Alikasifoğlu, M., Ercan, O., Erginöz, E., Uysal, Ö., Kaymak, D. A. (2004). Violent behavior among turkish high school students and correlate of physical fighting, *European Journal of Public Health*, 14,2, 173.
- Altun, S. A. ve Baker, Ö. E. (2010). School Violence: A Qualitative Case Study. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 2, 3165–3169.
- Akpınar, B., Dilci, T. (2007) Teachers' perceptions of violence at schools in the contex of educational Curricula. *Eurasian Journal of Educational Research*. 7 29, s1-11
- Aksu, A. (2002). *Lise Öğrencilerinde Psikoaktif Madde Kullanımı Ve Şiddet Davranışı*, Uzmanlık tezi, Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Ana Bilim Dalı.
- Baş, A.U ve Kabasakal, Z.T. (2010) The prevalence of aggressive and violent behaviors among elementary school student. *Elementary Education Online* 9(1), 93-105
- Benbenishty, R. and Astor, R. A. (2005). *School Violence In Context: Culture, Neighborhood, Family, School, And Gender*. New York: Oxford University Press.
- Borum, R. (2000). Assessing violence risk among youth. *Journal of Clinical Psychology*, 56(10), 1263-1288.
- Boulter, L. (2004). Family-school connection and school violence prevention, *The Negro Educational Review* 55,1, 27–40.
- Buka, Stephen, Felton Earls. (1993). Early determinants of delinquency and violence. *Health Affairs*, 12 (4), 46-64.
- Cillessen, A. (2002). Understanding the predictors of violent adolescent behavior. *USA Today Magazine*, 130.
- Cole, E. (1995). Responding to school violence: understanding today for tomorrow, *Canadian Journal of School Psychology*, 11(2), 108-116.
- Corvo, K. ve Williams, K. (2000). Substance abuse, parenting styles, and aggression: an exploratory study of weapon carrying students, *Journal of Alcohol & Drug Education*, 46 (1), 1-13.
- Day, N. (1996). *Violence In Schools: Learning In Fear.*, Inc: Springfield, NJ :Enslow Publishers.
- Doğan, S. (2001). *Farklı Sosyo-ekonomik Düzeylere Mensup Ergenlik Çağındaki Kız ve Erkeklerin Saldırgan Davranışlarıyla Ana-baba Tutumları Arasındaki İlişkiler*. Yüksek lisans tezi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Druck, K., Kaplowitz, M. (2005). Preventing clasroom violence. *The Education Digest*, 71(2): 40-43,
- Durmus, E., Güran, U. (2005). Lise Öğrencilerinin Şiddet Ve Saldırganlık Eğilimleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3 (3), 253-267.
- Dusenbury L. Falco M ve Lake A. (1997). Nine critical elements of promising violence prevention programs, *The Journal of School Health*, 67, 409-414.
- Ellickson, P. & Saner, H. (1997, Jun.). Profiles of violent youth: Substance use and other concurrent problems. *American Journal of Public Health*, 87(6), 985-991.
- Eisenbraun, K.D (2007), Violence in schools: prevalence, prediction, and prevention *Aggression and Violent Behavior*, 12, 459-469

- Flannery, D.(2006). *Violence And Mental Health In Everyday Life*. Oxford: Altamira Press.Furlong, M., & Morrison, G. (2000). The school in school violence: definitions and facts. *Journal of Emotional and Behavioral Disorders*, 8, 71–81.
- Gorman-Smith, D., Henry, B. D. ve Tolan, P. D., (2004). Exposure to community violence and violence perpetration: the protective effects of family functioning, *Journal Clinical Child and Adolescent Psychology*, 33 (3), 439-449.
- Henry, S. (2000). What is school violence. *Annals of the American Academy of political and Social Sciences*, 567, 16-29.
- Hyman, I. A. and Perone, D. C. (1998). The other side of school violence: educator policies and practices that may contribute to student misbehavior. *Journal of School Psychology*, 36(1), 7-27.
- International Association of Chiefs of Police. (1999). Guide for preventing and responding to School violence Washington, D.C.: Iacp. http://heiacp.org/documents/pdfs/publications_schoolviolence2.pdf [18.11.2011]
- Kepenkeçi, Y. ve Çinkır, Ş. (2005). Bullying among turkish high school students, *Child Abuse & Neglect*, 1717, 1-12.
- Kepenkeçi, Y. & Çinkır, Ş. (2002). *Lise düzeyi öğrenciler arasında zorbalık*. Yayınlanmamış araştırma raporu, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Ankara.
- Kılıç, R. (2007). Okullarda Şiddetin Önlenmesi ve Azaltılması. S. Gelbal (Ed.). *Okullarda Şiddetin Önlenmesi: Mevcut Uygulamalar ve Sonuçları*. (ss. 25-48). Ankara: Türk Eğitim Derneği Yayınları.
- Kızmaz., Z. (2006). Okullardaki Şiddet Davranışının Kaynakları Üzerine Kuramsal Bir Yaklaşım, *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*,30(11),47-70
- Martino, S.C., Ellickson, P.L., Klein, D.J., McCaffrey, D., & Edelen, M.O. (2008). Multiple trajectories of physical aggression among adolescent boys and girls, *Aggressive Behavior*, 34, 61-75.
- Mayer, G.R. (2001). Antisocial Behavior: Its Causes And Prevention Within Our Schools, *Education and Treatment of Children*, 24 (4), 414-429.
- Mertoğlu, M (2008) *İstanbul'da Yoğun Göç Alan Bölgelerdeki İlköğretim Okullarında Görevli Öğretmen ve Yöneticilere Verilen Eğitimin, Şiddet Algılarına ve Tutumlarına Etkisinin İncelenmesi*. İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü, Sosyal Bilimler Anabilim Dalı. Yayınlanmamış doktora tezi, İstanbul.
- Moeller, T. G. (2001). *Youth Aggression And Violence: A Psychological Approach*, USA:Lawrence Erlbaum Associates. .
- Morrison, G.M. ve Morrison, R.L. (1994). Schol violence to school safety: reframing the issues for school psychologist. *School Psychology Review*, 23(2), 236-256
- Olweus, D. (1993). *Bullying At School: What We Know And What We Can Do*. Oxford, UK and Cambridge, USA: Blackwell.
- Ögel, K., Tarı, I., Eke, C. (2004). Okullarda Suç ve Şiddeti Önleme. Şiddet ve Okul: Okul ve Çevresinde Çocuğa Yönelik Şiddet ve Alınabilecek Tedbirler Sempozyumu. Yeniden Sağlık ve Eğitim Derneği Sunusu. Erisim: [http://iogm.meb.gov.tr/siddetveokul/index.htm]. Erisim Tarihi: 13.12.2010
- Öğülmüş, S. (2006). Okullarda Şiddet Ve Alınabilecek Önlemler. *Egitime Bakış, Eğitim-Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi*, 2(7)

- Öğülmüş, S. (1995). *Lise öğrencilerinin şiddet ve saldırganlık eğilimleri, yayınlanmamış araştırma raporu*. Ankara Üniversitesi. Ankara.
- Pişkin, M. (15-17 Ekim 2003). Öğretmenlerin Çocukları Fiziksel İstismar Potansiyeli. Dördüncü Ulusal Çocuk Kültürü Kongresi. Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi. Ankara.
- Rupp, D. E. ve Vodanovich, S. J. (1997). the role boredom proneness in self-reported anger and aggression, *Journal of Social Behavior & Personality*, 12, 925-936.
- Scott, T.M., Nelson C.M. ve Liaupsin, C.J. (2001). Effective Instruction: The forgotten component in preventing school violence, *Education and Treatment of Children*, 24(3), 309-322.
- Scharf, C. S. (2000). "Gender differences in adolescent aggression: An analysis of instrumentally us", Doktora Tezi, Central Michigan University.
- Peterson. (2000). "Preventing School Violence: A Practical Guide To Comprehensive Planning. Bloomington, in The Safe And Responsive Schools Project", Indiana Policy Center, Indiana University.
- Smith, P. K. (2006). Tackling Violence in Schools: A European Perspective. P.K.Smith (Eds.). *Violence education in Schools – How to Make a Difference*, 11-23. Council of Europe: Belgium
- Sutton, S. E., Cowen, E. L. ve Crean H. F. (1999). Pathways to aggression in young, highly stressed urban child, *Child Study Journal*, 29(1), 49-67.
- Şahan, B. (2010) *İlköğretim İkinci Kademe Öğretmen Ve Öğrencilerinin Şiddet Olgusuna İlişkin Görüşlerinin Karşılaştırılması*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara
- Tavşancıl, E. ve Aslan, A. E. (2001). *Sözel, Yazılı Ve Diğer Materyaller İçin İçerik Analizi Ve Uygulama Örnekleri*. İstanbul: Epsilon Yay.
- Tezcan, M. (1996). Bir Şiddet Ortamı Olarak Okul. *Cogito*, 6(7), 105-108.
- Toprakçı, E. (2013) *Sınıf Yönetimi* Ankara: PegemA Yay.
- Wheby, J. S., Synoms, F. J. & Shares, R. E. (1995). A descriptive analysis of aggressive behavior in classroom for children with emotional and behavioral disorders, *Behavioral Disorders*, 20, 87-105.
- Williams, S.A. & Myers, S.J. (2004). Adolescent violence, *The ABFN Journal*, 31-34.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (7. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık

Adolescents' Perception of School Violence and Suggestions for Solutions

Assist.Prof.Dr.Emine DURMUŞ
İnönü University-Turkey
emine.durmus@inonu.edu.tr

Extended Abstract

Purpose: School violence due to its prevalence is one of the important issues waiting for a solution in Turkish schools similar to the world schools. Many research findings related to school violence refer to some factors associated with violence such as person, family, school and friends, social environment and media. One of the fundamental information sources to understand adolescent violence is information provided by the adolescents themselves. The targets of the violence in school are students. The aim of this study was to identify what type of school events are perceived as violence events by students via asking their opinions. Students are those who could know best and assess the hidden causes that wouldn't be known by anyone else because students are both parts and observers of violence events at school.

56

Method: Research was conducted with total of 700 adolescents, and 54.4 % of whom were females and 45.6 % were males. Ages of the adolescents vary between 15 and 19. To collect data, adolescents were asked three open-ended questions which were asked to get information about violence events at school, their causes and students' suggestions for the solutions. The data of the research were obtained by content analyses of the students' responses to these open-ended questions.

Results: Adolescents' perceptions regarding school violence events were investigated under three topics, which are violence events, their causes and suggestions for the solution. According to adolescents, the most frequently experienced violence events at school are student fights ($f= 475$). These fights which were reported as the most frequent (67.8 %) violence events include physical attacks among two or more people. Injuries after serious fights (28.7 %) are identified as another high frequent event by adolescents. The particularly implied injuries are those committed with sharp and damaging devices. Another important violent act reported by adolescents is curse and argumentation (25 %), which can be considered as a verbal violence. The last frequently reported violence events experienced by adolescents at school is teacher beating (1.7%).

Individual characteristics (f= 590) are reported as the most important cause of school violence by most of the adolescents (85.13 %). The second important cause of school violence stated by adolescents (26.83 %) is girl/boy friendship. Another important cause is categorized as racketeering and drug selling by gangs inside or outside the school (f=136, 19.6 %). Other categories, which are no cause, choosing violence as a solution, family neglect, tobacco/alcohol/drug abuse, carrying gun and knife, modeling bullies from TV series, the authorities by not being unbiased and poverty/unemployment are reported with a frequency rate ranging from 11.83 % to 2.02 %.

Most adolescents' (43.31 %, f=298) state that school violence cannot be solved rather than providing solutions to school violence. Those who provide solution most frequently reported (20.20 %) effective security precaution as a suggestion. Another frequently reported suggestion (14.82 %) is "punishing people involved in the violence event". Most adolescents (42.87 %) think that nobody can prevent school violence. Those who believe that school violence can be avoided ask for a solution from school directors (15.69 %) and security units (14.82 %).

Conclusion and Recommendations: Adolescents consider violence as fights involving attack and injury. Fights and their resulting injuries take part in the results of many studies related to school violence. In the present study, verbal violence events are reported less than physical violence events. On the other hand, damage to property and sexual harassment although being important types of violence aren't reported by adolescents in the current study group.

Adolescents think that individual characteristics of the people involved in the violence events are the main reasons for the violence. The most important factor that triggers the fights at school is stated as romantic relationships (flirt). Disapproved girl-boy romantic relationships are confidential and this confidentiality leads to sensitivity, and, therefore, this issue becomes the most important triggering factor for the fights among adolescents. Most frequently reported opinion for the solution is "school violence cannot be avoided". This result is important because one of the three assumptions underlying the basics of practices performed to avoid violence is that violence can be prevented (Skiba et al., 2000). According to adolescents, bullies and their influences on students are important causes that require to be taken precautions. The belief that school violence cannot be prevented makes a strong emphasize to the students' perceptions and assessments of violence events.

Keywords: Violence, School violence, Student, Adolescent

